

ས་མིག་སྒྱུར་སྒྱུར་ནས་དཔྱད་ས་འཛོམས་དོར་ཞབས་འདེགས་སྤར་བཤ་བྱས་པ།

— རྩེ་གདོང་རྩུབ་ཀྱིས་“སྒྲོ་འགྲུམ་”ཀྱི་ལས་ཞུགས་འབབ་འཕར་ཞབས་ཞུའི་ས་ཆོགས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོར་བཀོད་པ།

- [illegible]

འདི་ལྟར་བསྐྱང། རྩོག་དོང་རྒྱན་རྫོས་བྲང་ཤང་
གིས་ལས་དོན་རྒྱུ་བསྐྱངས་གསར་གཏོང་བྱས་ནས་བྱེད་
ཐབས་མང་པོ་རྒྱུ་དེ་ལས་(ཞུགས་ལ་སྦྱལ་ལ་)འདེད་གཏོང་བ་
དང་། “སློབ་འགྲམ”ཀྱི་ལས་(ཞུགས་འབབ་འཕམ་ཁབས་
ཞུའི་ས་ཆོག་མ་བསྐྱར་པས། མང་ཆོག་གི་ཤུད་སྤྱད་ཆོར་
ལེམས་དང་སྤྱི་ཡིད་ཆོམ་ཆད་རིམ་བཞིན་ཆེ་རུ་བྱིན་ཡོད།
ཡར་ལྷང་གཅང་པོའི་བྱང་དོགས་སུ་གནས་པའི་རྩོ་
གདོང་རྒྱས་དགའ་ལ་གདོང་མཉུན་སྒྲིལ་གྱིང་གསར་ཙེ་རྩོ་
གདོང་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་གཞན་ནས་གནས་སྤྱོས་པའི་ས་ཆོག་ས་
ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གས་སྤོ་ལ་གྱིང་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོང་
(རྒྱས་)འགྲལ་གནས་སྤྱོས་པའི་མང་ཆོག་ས་དྲུང་ཆང་
563འཛོལ་དུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཆོའི་ལས་(ཞུགས་གནད་
དོན་རྒྱུ་མཉུན་ཐག་གཅོང་ཡག་པོ་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཐོག་མཐའ་
བར་གསལ་རུ་རྩོ་གདོང་རྒྱས་ལྷང་དང་དང་རྒྱས་ལྷིད་
གཞུང་གི་དོན་ཆེན་ཨང་དང་པོ་དེ་རེད།
ལས་(ཞུགས་ཀྱི་དམངས་འཛོའི་“དོན་དངོས་སུ་
བྱ་”ལེགས་པར་བསྐྱབས་ནས་གནས་སྤྱོས་མང་ཆོག་ས་ཀྱི་
“བདེ་སྤྱིད་ཆོར་ལེམས་”ཆེ་རུ་གཏོང་ཆེད། རྩོ་གདོང་རྒྱས་
རྫོས་པོ་བྲང་ཤང་གིས་ལས་གཅིག་ཅིག་ཁྲོམ་ར་དང་“སློ་
འགྲམ”ཀྱི་ལས་(ཞུགས་འབབ་འཕམ་ཁབས་ཞུའི་ས་ཆོག་ས་
འདེགས་སྤྱིར་བྱེད་བྱས་པའི་སྤྱི་པོའི་ལས་(ཞུགས་ཁབས་ཞུའི་
མ་ལག་ལ་བརྟེན་ནས། དམངས་ཡོངས་ལ་བྱུང་ཅིང་སྤྱབས་
བདེ་ལ་ནུས་ཆོའི་སྤྱི་པོའི་ལས་(ཞུགས་ལ་ཁབས་འདེགས་
ཞུས་)དེ་ས་གནས་དེ་གའི་ལས་(ཞུགས་ལ་སྦྱལ་ལ་)འདེད་དེ་བས་
ལེགས་པར་བཀྲངས་ཤང་ཡོངས་ཀྱི་མང་ཆོག་ས་ཀྱི་འབབ་

འཕམ་ཁྱུག་འཕྱར་གྱི་ཐབས་ལམ་ལྟ་ཆེར་བཤད་ཡོད། 2024
འོའི་མེ་འགྲོ་རྩུག་དོར་ཆུ་རྩོད་ཐུང་གི་འབབ་འཕམ་
གཞུང་ལས་ཁང་གིས་ཐག་གཅོད་གཏོང་ཆུག་ཆུ་ལྟར་གསར་
གྱི་ལས་ཁུགས་འབབ་འཕམ་ཞབས་ཞུའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་འཕྱུགས་
ལྟུང་གི་ཆུ་ལྟར་འགྲོ་ཆུགས་པ་དང་འབྲེལ། ཟླ་3ཆེས་31
ཉིན་དང་སྔ་མཛུགས་ལྟར་འགལ་ནས་ཞབས་ཞུའི་ལས་དོན་
ལྟུང་འགྲོ་ཆུགས་པ་དེད།

ཡུལ་བའ་དང་བསྐྱུན་པ་དང་རྒྱ་ཆར་གཞིགས་ནས་
 གཙང་སྤྱོད་ལས་ལག་བསྐྱུར་བྱས་ཤིང་། རྫོང་གྲང་གང་འབབ་
 འབབ་གཞུང་ལས་ཁང་དང་དགའ་གཞི་དང་མཐུན་སྦྲེལ་བྱེད་
 གསལ་གྱི་ལས་ཞུགས་འབབ་འཕར་ཞབས་ཞུའི་ས་ཆོག་གསུ་
 ལས་རྟོན་པ་ལུང་བ་བྱ་གཤམ་གྱིས། “འདྲི་མེད་མོ་འཛོར་”
 ང་ཆོས་ལས་ཞུགས་གྱི་འདྲི་དང་མོས་ཡོད་པའི་མང་ཆོགས་
 600ལྟ་གཙའ་གྱི་ལོ་ན་དང་། སྒྲིབ་རྒྱས། ཆལ་རུས། ལས་
 ཞུགས་ཐུབ་མེད་པའི་སྒྲིབ་རྒྱུ་ཆོས་པ་ཡིན་མིན་མཉམ་གསུ་
 གཞི་ཆའི་གནས་ཚུལ་ཕྱོད་འགྲོད་བྱས་པ་ཡིན། ལྷ་པ་གསུམ་
 ལྟ་གཙའ་རིང་། ངལ་ཆལ་རུས་བྱགས་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་
 ཤེས་རྟོགས་བྱུང་རྗེས། ང་ཆོས་མ་ཆ་མང་པོར་བསྐྱུད་དེ་
 ལས་ཞུགས་ཆོད་པ་དང་འབྲེལ་མཐུད་བྱས་ནས་མང་ཆོགས་
 ལ་ལས་ཞུགས་ཀྱིད་རྒྱས་ཀྱི་ལ་བསྐྱུགས་དང་ལས་ཞུགས་ཆ་
 འཛིན་མཁོ་འདོན་བྱས་ཏེ་གནས་སྤོས་མང་ཆོགས་ལ་
 དམིགས་ནས་ལས་ཞུགས་གནད་དོན་ཚོར་ལ་ཐག་གཅོད་
 བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད།

དགའ་གཏོང་པ་མཁུན་སྒྲིལ་ཤོད་གསལ་ཀྱི་མང་ཆོག་གསལ་
 ཆོའི་ལས་ཞུགས་གནང་དོན་མགག་ཅོད་བྱེད་པ་ལུང་། ལས་
 ཞུགས་འབབ་འཕར་ཞབས་ཞུའི་ས་ཆོགས་གྱིས་ད་དུང་གང་
 དེ་ཡོངས་ལ་བྱ་གསལ་ནས་ཞབས་འདེགས་ཞུས་ཡོད་པ་ཤིང་།
 སྐལ་བཟང་ད་དུང་ས་ཆ་དང་བསོད་ནམས་གསལ་སྒྲིལ་
 སྒྲིལ་ཤོད་ཆོག་ཞུ་གྱི་ཤོད་མིར་ལས་ཞུགས་འབབ་འཕར་
 ཞབས་ཞུའི་ས་ཆོགས་བརྒྱུད་པ་ཆེས་སྒྲིལ་ལམ་ཟེཾ་ཁང་
 དང་། ཡར་སྤུང་ཅི་ཤོག་ལྷུ་མ་རའི་ཁུལ་རྒྱུད་། ལྷ་ཆོ་རྒྱག་
 ཁང་སོགས་སྤུལ་ས་ཀ་རྒྱལ་ཡོད་པ་ཤིང་།

[illegible]

ཕྱི་གོང་དེ་ལྷན་རྒྱུ་ཤིང་ཤང་འབབ་འཕམ་གཞུང་
ལས་ཁང་དང་དགའ་ཤིང་མཉམ་སྦྲེལ་གྱི་གསར་གྱུ་ལས་
ཁུགས་འབབ་འཕམ་ཁུགས་ཁྱེད་མཆོག་གི་ལས་དོན་ཕྱི་
ཆ་ཀུན་མཆོག་ལྷ་མོས་གསར་འཛིན་པར། “ཕེ་འཛིན་གྱི་
ལྷ་གུམ་པ་ནས་ད་པར་དམོས་རྒྱུ་ཤིང་ཤང་གི་མང་
ཆོག་སེལ་ཡོང་འབབ་སྐྱར་ཁྲི་52.3རྟག་ཐབས་བྱས་ཡོང།
དུས་ཆེགས་དང་པོར་དམོས་ཤང་གི་འབབ་འཕམ་པ་ཕྱོགས་
ཆེས་གངས་གཞི་ན་ཁྲི་དུས་མཚུངས་དང་པ་ཕྱར་ན་
17.8%འཕམ་ཡོང། གོ་མ་ལྷན་པ་རྒྱུ་མང་ཆོག་མི་
ལྷན་ཚོན་པ་དང་འབྲེལ་མཉམ་དུས་ནས་མང་ཆོག་སེལ་
ལས་ཁུགས་ལས་གནས་དེ་པས་མང་པ་མཁོ་འདོད་ན་བྱས་ནི་
མང་ཆོག་སེལ་ཡོང་འབབ་དེ་པས་མང་པ་རྟག་ཐབས་བྱེད་
གི་ཡིན་པ་ཞེས་པ་རྒྱུ་ཤིང།

ལས་ལྷགས་འབབ་འཕར་གྱི་སྐྱོད་ལྷགས་ཀྱང་ཀྱང་.....
 བྱིས་མང་ཆོག་གས་ཀྱི་དང་མང་འཛོམས་པོར་ཞབས་.....
 འདྲེགས་ལྷག་ཤིང་། ད་ཆ་སྡེ་གཏོང་ཆུས་ཀྱི་ལས་ལྷགས་.....
 འབབ་འཕར་ཞབས་ལྷེད་སྐྱོད་ལྷགས་ཀྱི་འཕེལ་འཛུགས་མང་ཆོག་གས་.....
 ལ་ཞབས་འདྲེགས་ལྷེད་འཕེལ་འཛུགས་གསར་པ་དང་སྐར་.....
 ལྷེད་གསར་པ་དང་ལྷེད་འཕེལ་འཛུགས་ཀྱི་མང་ཆོག་གས་དེ་.....
 བསམ་མང་བ་སྐོར་འགྲམ་དུ་ལས་ལྷགས་ཐུབ་ཡོད་པ་རེད།
 (ཉི་མ་གྱིས་བསྐྱར་། གནས་པ་ཤུགས་ལྷགས་ལྷགས་)

[illegible]

འདི་གཞུག་ལས་པར་ཁང་དུ་ཆེས་ནས་.....
 བཀས་རྒྱལ་འབྲོང་བཀའ་ལྟར་ ཉེ་ཆར་ ལྷན་ཁྲིའི་
 བྱིང་བྱིང་གོ་བ་རྒྱུ་མཆོག་ལྷུ་ལྟུ་ཤོད་ཁང་སྐྱོ་
 ལྷུ་ལྟུ་འཁྱོར་འབྲིང་བའི་ཤོད་ཆོད་ལྷུ་འཕམ་ལྷུ་
 (དུམ་ཐེངས་ཤིག་པ་པ་) ཆེས་རྒྱོད་ཆེས་འཕྲུ་ལྟུ་མཛད་
 གྲོ་འཆོག་ལས་པར་ཁྲི་གཞུག་ལྟུ་མཆོག་ལྷུ་ལྟུ་ཤོད་མི་
 ཤོད་ཁང་གསལ་བའ་སྐྱེ་ལ་ཉེ་བ་མཆོག་ལྟུ་ཡོད།
 མཛད་སྒོ་འཆོག་ལྷུ་དུང་དར་ཆོར་རྒྱལ་རྒྱལ་བུ་
 ལམ་པ་དུང་དར་དེ་ལོ་མཆོད་གྲོ་ལ་བཞིན་ཡོད་ལ།
 ཤོད་མི་ཆོད་པོ་གཤོར་ལས་པར་ཁྲིའི་ཀྱི་འཕམ་
 མཛད་སྒོ་ཡོད། མཛད་སྒོ་འཆོག་ལས་པར་ཁྲིའི་

བས་མེའུལ་པ་དང་གྲི་ལུང་མུའུ་ཅེས་ལག་ཁྱེ་མིག་
 མེར་པོ་ཞིག་ལ་བྱུང་མེའུ་མེར་མེར་ཆེན་གྲིལ་དུ་དལ་
 ལྷིས་སྤྱོད་ཅིང་། ཁོང་གིས་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོས་
 རྒྱུད་ཁང་ལ་གསར་པ་ཆེས་སྤྱོད་ཆེས་ལུང་མུའུ་པེ་
 མེའུ་མེའུ་པོ་མེའུ་པོ་ཆེན་པོ་ཆེན་པོ་ལྷུ་དང་གྲི་
 ལག་ཁྱེ་སྤྱོད་སྤྱུང་། ཆོད་ཆེན་པོ་ལྷུ་པོ་མེས་
 དཀའ་ཆོད་མེད་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་
 དཀའ་ཆོད་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་
 ཆེན་པོ་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་
 ཁོང་གི་ཁྱེ་ཆུས་ལྷུ་གྲི་མུའུ་ཅེས་ཞིན་པ་དང་
 ཆུས་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་པེས་

ཆོག་ལས་ལ་འབྲུག་ལོ་གསལ་པ་དང་འབྲེལ། ཁང་
 བའི་གཏོང་པ་དང་། དཀར་རྩ་རྒྱུད་འགྲོ་བཅས་
 དང་། དེ་བཞིན་འཆོ་བའི་རྒྱུག་ཆས་ཁག་ལ་འཕྲས་
 པ་ལ་མཛད། སྤྱིར་མི་དང་རྩལ་ལྡན་གྲང་བྱས་ནས་……
 ཁོང་ཆོས་ཁབ་པར་དང་མོ་མེད་ལྷུ་རྒྱུ་དང་ཤོས་……
 འགྲོ་གང་ཡོད་ཅིང་དེས་ཤིང་། སྤྱིར་མི་ཆོས་། སྤྱིར་
 ཁང་གསལ་པ་བའི་ཅན་དེ་བས་ཁང་ས་པ་དང་དེ་བས་
 སྤྱིར་རྒྱུད་དྲུག་པའི་འཆོ་བ་ཞིག་རྒྱུལ་རྒྱུའི་དེ་རྒྱུག་……
 རྒྱུད་བཞིན་ལྷོ་དང་ཅེས་གཅིག་ཆོས་གཉིས་མཐུད་དང་
 བཤད།
 (པད་ཆོས་ཀྱིས་པར་བྲིས། ཆོས་ལ་གྱིས་ཁུས།)

རྩོམ་གྱི་ཁྲིམ་ཁྲིམ་ཐོག་མ་གཏོང་བ་བྱུང་ཁང་འདྲུག་མས་ལྷན་ལྷི་
 དམིགས་ཆ་ད་དོན་འབྱོར་བྱས་ལྷན་མ་བྱུང་བའི་
 བཅད་དོན་དག་ཐོང་བཅོས་སྒྲིག་བྱས་པ།

འདྲི་གཞགས་པར་ཁག་བྱུང་བའ་ཕན་ལྷོག་པོ་
 འཕྲིན་འབྱོར་གསལ། ཉེ་པའི་མོ་པས་ཚུན་ ཉེ་པ་མོང་.....
 ཉེ་པ་ཉེ་པ་མོགས་གཏོང་གཞུང་ཁང་འདུགས་སྐྱུན་ཉེ་པ་ཉེ་པ་མོགས་
 ཚོང་དོན་འབྲེལ་རྒྱུས་ཚུན་མ་གྱུར་པའི་གནད་དོན་པའོས་.....
 ལྷོག་གཏོང་ཟེལ་བྱས་ཏེ། སྤང་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གསལ་དང་
 ཉེ་པ་ཏིག་མི་ཁྱེད་པམས། དངོས་སྐྱུལ་ཁྱེད་སྐྱུང་ཚུལ་པའོས་ཁྱེད་
 མོ་རྒྱལ་འཕགས་སྤང་དང་པའི་ཁྱེད་ཉེ་པ་ཁང་མེད་སྐྱུང་ཁྱེད་
 ཁྱལ་གསེར་པ་ཁྱེད་ཉེ་པ་མོང་ཏིག་མོང་ཁམས་དངོས་ལ་.....
 པའོན་པ་མེད་ཚོགས་ལ་སྤྱད་མཁོང་ཁང་པ་ཡོད་པ་དང་སྤྱད་
 གནས་སྤྱད་པོ་ཡོད་པར་བྱས་ཡོད།

པས་“རྣམ་གྲངས་རྒྱུད་པའི་ཆེད་དོན་གྱི་ཕྱི་དབངས་”ཀྱི་སྒྲིབ་
 དོན་འཁྱེལ་ནས་པོ་གྱེད་པ། དུས་འགྲོའི་འགྲོ་ལྷགས་གཉེར་
 པའི་ཁོ་རིམ་ལེགས་སྒྲ་གཏོང་བ། “ཁོ་རིམ་རྒྱུད་དུ་མི་གཏོང་
 ཡང་དུས་ཆེད་ཐུང་དུ་གཏོང་བ་”བཅས་བྱས་ནི་རྣམ་གྲངས་
 ལས་འགྲོ་འདུགས་པར་རྩས་ལྷགས་ཡོད་རྒྱས་དམ་འཛིན་
 བྱས་ཡོད། ལྷ་སྤྱུལ་འཆུབ་ཁྱིད་དང་ཁྱིམ་བཤེར་གྱི་ལས་ཀ་
 ལས་ལྷགས་དང་“གཟུང་འཁོར་རེར་བཞོད་གཏོང་རེད་དང་
 བཞོད་སྒྲིག་རེ། གསལ་ཐོར་རེ”བཅས་ཀྱི་ལས་ཀའི་ལས་སྤོལ་
 བཅུགས་ནས། ཡིག་ཐོག་བཞོད་གཏོང་དང་། ཁ་པར་ཐོབ་
 རན་སྒྲུབ་སྒྲུལ། ཆེད་དོན་རྒྱབ་སྐྱེལ་བཅས་ཀྱི་གྱེད་ཐབས་
 ལྟུང་དེ་གནད་དོན་དག་ཐེར་ལ་སྒྲུལ་འདྲེད་བཀྲང་ཡོད།
 ཡིང་ཁྱེར་རིམས་ནད་རྩིན་འགྲོགས་དང་ཆེད་འཛིན་ལྷེ་གནས་
 ཀྱི་པོགས་གཏོང་གཞུང་ཁང་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མ་དདུལ་ལ་
 གསལ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་དམིགས་ནས། “རྒྱ་
 ཆེད་རྒྱབ་སྐྱེལ་དང་ས་གནས་ས་ཤོག་ཀྱི་རོགས་གཉེར་”ཀྱི་
 གྱེད་ཐབས་རྒྱུད་པ་བརྟུན། གནད་དོན་ལ་ཁྱོགས་སྤྱར་ཐག་
 གཅོད་གྱེད་པར་སྐྱེལ་འདྲེད་བཀྲང་སྟེ་“རྩོད་འགལ་ལ་མཁོ་
 ཡོད་པར་”བྱས་ཡོད། མིག་སྒྲུབ་པར་པོགས་གཏོང་གཞུང་
 ཁང་1639སྐྱབ་འགྲོ་བཅུགས་ཟེན་པ་དེས་སྤྱི་འཕྲོད་ཀྱི་
 92%བསྡུར་བ་དང་ལྷག་མ་136རྩམས་དུས་རིམ་ལྟར་སྤྱི་
 འདྲེད་སྤྱར་པོ་གཏོང་བ་ཁོར་ཡོད་པ་རེད།

ཆད་མེད་དང་ཐོན་ཅིན་ལྱིན་དུ་སློབ་ན་མཆན་ཡིག་སློབ་གསུང་།
ཆོ་དཔེ་སློབ་ཆན་མཉམ་དུ་སྟེན་པ།

[illegible]

ཕྱི་མོ་སྒྲིལ་པ་དང་།
 ཕྱི་མོ་སྒྲིལ་པ་དང་། ཐེན་ཅིན་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱིམ་
 ལྷན་གྱི་ཆོད་མཆོད་ལ་གནང་འཕྲོ་སྐབས་38པ་འོ་.....
 གཞོན་ལྷ་ལོ་ཆུང་གི་གསར་ཤུགས་འཕེལ་རྒྱུ་ལ་དང་གི་
 འཕེལ་རྒྱུ་ལ་སྐྱོད་ཀྱི་དང་ཐོག་ཆོད་རྒྱུ་ལ་དང་གི་
 གདུལ་གྱི་དང་ཐབས་སྤྲོད་པ་དང་། འཛོ་མཉམ་འོ་.....

རྩོད་དམའ་འཕྲིམ་སྒྲིབ་འཁྲིད་དང་པོའི་མོ་འཕྲིམ་.....
 བརྒྱུན་པོའི་འཛིན་གྱི་ལྷ་ལ་དང་10པའི་སྒྲིབ་མ་ཁྱེད་
 རྩོད་འཁྲུག་མེད་པ་ཟེད།
 རྩོག་འཁྲུག་དུག་ཆེན་གྱིས་ཆུལ་སྤྱད་གི་གོ་དོན་
 དང་དེར་དབས་ཅན་གྱི་མཁའ་འཛོམ་འཇུག་མ་སྒྲིབ་
 བད་ནས་སྒྲིབ་མའ་ཆུལ་སྤྱད་གི་ཤེས་བྱ་ཁྱེད་ལ་གདལ་
 བྱང་ལྟེ། རྩོད་མའ་ཆུལ་སྤྱད་ལ་དཔོན་འཛིན་ཁྱེད་
 ལྟག་མའ་བུ་བྱང་བ་དང་སྒྲིབ་མའི་ཆུལ་གཙུག་
 རྩོད་ལྟག་གི་ལྷ་ལ་དང་མི་རིགས་གྱི་རྩོམ་ཡོད་སྒྲིབ་
 དན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཟབ་ལུ་བྱང་ཡོད་པ་ཟེད།
 (སྐུ་ཕྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུར། པ་ཚོས་ཁྲུས་